

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Освітньо-професійна програма
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю**

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань 07 Управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

Голова вченої ради
Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО

(протокол № 2 від 11 вересня 2023 р.)

декан

Програма атестації
вводиться в дію з 18 вересня 2023 р.
Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО

(розпорядження № 60 від 11 вересня 2023 р.)

ПЕРЕДМОВА

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

ВНЕСЕНО кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету протокол від 1 вересня 2023 р. № 1.

РОЗРОБНИКИ:

1. Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО, к. е. н., професор
2. Олексій ЗОРЯ, д. е. н., професор
3. Олександр БЕЗКРОВНИЙ, к. е. н., доцент
4. Ольга ДОРОШЕНКО, к. е. н., доцент
5. Олексій ТОМІЛН, д. е. н., професор

СХВАЛЕНО

радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок 01 вересня 2023 р.

Протокол від 01 вересня 2023 р. № 1.

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ольга ДОРОШЕНКО

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

СХВАЛЕНО

радою з якості

страхування та фон

Протокол від 01

Голова ради з якості

спеціальності Ф

страхування та фон

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	5
2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	5
3. Вимоги до кваліфікаційної роботи	6
4. Оцінювання рівня якості підготовки	9
5. Порядок присвоєння кваліфікації	10

ВСТУП

Програма атестації здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності сформованих компетентностей та результатів навчання здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 1 січня 2022 р. URL : https://urst.com.ua/act/pro_vyshchu_osvitu.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. зі змінами і доповненнями. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>.

4. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL : <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>.

5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1392) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text/>

6. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування. URL : https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12028/opp072fbssfrmd2023_1.pdf.

7. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора ПДАА № 187 від 20 червня 2023 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaciyu1608sayt.pdf>.

2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

2.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

2.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

2.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та

сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

2.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування у формі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи.

2.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування здійснюється Екзаменаційною комісією з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

3. Вимоги до кваліфікаційної роботи

3.1. Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування, теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

3.2. Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3.3. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;
- реальні обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання спеціалізованих завдань та проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, актуальні для впровадження у практику;
- елементи наукової новизни з предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

3.4. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах реальних об'єктів – підприємств, установ, організацій різних форм власності, банків, страхових компаній, бюджетних і небюджетних установ, які є юридичними особами і мають самостійну звітність та печатку.

3.5. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і конструюватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що формують складові професійної компетентності магістра.

3.6. За структурою кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину (3 розділи, кожний з яких може мати підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

3.7. Кваліфікаційна робота виконується обсягом 3,0-3,5 авторських аркушів (54-60 сторінок), кількість використаних джерел – 60-70. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

3.8. Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення кваліфікаційної роботи, її супровідних документів та захисту в ЕК наведені у Методичних рекомендаціях для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами другого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань 07 Управління та адміністрування.

3.9. Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормо-контролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

3.10. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

- здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується Порядком про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів.

3.11. Здобувачі вищої освіти також пишуть реферат кваліфікаційної роботи, який містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки, список публікацій здобувача та анотації (українською, російською та однією з іноземних мов (переважно – англійською)). Обсяг реферату – до 4-х сторінок. Реферат подається з кваліфікаційною роботою до захисту.

3.12. Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності, що є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, а для кваліфікаційних робіт освітнього ступеня магістр і науково-дослідницької та педагогічної діяльності, та вміє:

– розв’язувати складні задачі і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

– працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету та Інтранету, даними звітності);

– викладати матеріал логічно та аргументовано;

– використовувати новітні дидактичні технології і методи;

– опановувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;

– використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;

– генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;

– робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

3.13. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні ЕК.

4. Оцінювання рівня якості підготовки

4.1. Оцінювання рівня якості підготовки магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

4.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є набута система компетентностей магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, відтворена у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

4.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

- вміє розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

4.4. Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «відмінно» (90-100 балів; А – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем досліджуваної ним теми, досконале володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «добре» (74-89 балів; С або В – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства/організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або

матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив добре розуміння проблем досліджуваної ним теми, володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на питання в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «задовільно» (60-73 бали; Е або D – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та/або статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але правильно відповів не на всі поставлені йому питання.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «незадовільно» (1-63 бали; FХ або F – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі не дотримано більшість вимог, визначених цими засобами діагностики; кваліфікаційна робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел, більша частина кваліфікаційної роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, не зміг відповісти на суттєві питання з теми дослідження.

4.5. За результатами захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи.

5. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації магістр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і про видачу випускнику диплому.